

Hétfé

MAGYARORSZÁG

20 fillér

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám
Telefonszám: *222-630. *222-220.

1944 július 3 hétfő

III. évfolyan
27. szám

Hitler beszédet mondott Dietl vezérezredes temetésén

ÚJABB SÚLYOS TERRORTÁMADÁS ÉRTE BUDAPESTET VASÁRNAP DÉLELŐTT

A miniszterelnök háromórás körútja a kibombázottak között KÓRHÁZAK, VILLANEGYEDEK PUSZTULTAK EL Légvédelmünk 27, vadászaink 8 gépet lőttek le

Vasárnapra virradó éjjel, miután az ország különböző részeiben zavaró repülést jeleztek, Budapesten ismét megszólaltak a szirénák. Egy óra hosszat tartott a riadó, több légharító üteg működésbe lépett, de bombázásra nem került sor.

Vasárnap kora reggel ismét zavaró repülést jelzett a rádió, majd a déli és délnyugati területekre elrendelték a riadót. Több irányból erős bombakötelek közeledtek a főváros felé. Kilenc óra után néhány perccel megszólaltak a szirénák és csakhamar működésbe léptek a légvédelmi ütegek. Erős bombázórajok repültek a főváros fölé és leszórták halálos terhüket Budapest lakónegyedeire. A bombázás több hullámban déli 12 óráig tartott.

A pincékből előtűdülő lakosság megdöbbenve látta, hogy sűrű, sötét felhők borítják az eget, amely derülten kék volt még akkor, amikor a riadó szavára a pincékbe menekültek. A látóhatár minden részéről fekete füst-

felhők tódultak az égre. Tüzek hirdették az ellenséges bombázók pusztító kegyetlenségét.

Alig ért véget a riadó, vitéz Sztójay Döme miniszterelnök azonnal autóba ült és végigjárta a főváros bombázott részeit. A támadás rendszertelenségét, terrorjellegét bizonyítja, hogy majdnem három óra hosszat tartott, amíg a miniszterelnök szemléje befejeződhetett.

Sztójay Döme mindenütt megjelent, ahol a bombák lakóházakat, kórházakat, iskolákat, templomokat értek és ártatlan polgárok ezreit tették hajléktalanná. A miniszterelnök mindenütt elbeszélgetett a károsultakkal, részletesen érdeklődött a kibombázottak kára iránt, beszélgetést folytatott sebesültekkel is, majd a háromórás autótú megrendítő élményeivel tért vissza a miniszterelnökség palotájába, hogy meghallgassa a sürgős segítség foganatosítására tett intézkedésekről szóló jelentéseket.

Ötszáznál több gép terrorátmadása

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Folyó hó másodikán a kora délelőtti órákban ötszáznál több ellenséges gépből álló kötelék igen széles kiterjedésben négy hullámban repült be déli irányból az ország légterébe. Súly a Duna-Tisza-közén volt. Mind fővárosunk, mind egyes vidéki városok ellen terrorátmadást hajtottak végre.

Saját és szövetséges vadászok az el-

lenséges kötelékekkel több helyen megütköztek. Légvédelmi tüzérsegünk igen hatásosan működésbe lépett. Az eddig beérkezett jelentések szerint a lelővések száma körülbelül harmincöt, amelyből a vadászok nyolc gép lelőését jelentették. Az utóbbiak részéről további lelővésekkel még számolhatunk. Személyi veszteségek és anyagi károk keletkeztek. Ezek megállapítása folyamatban van.

Súlyos veszteségeket szenvedett az északamerikai légihaderő a terrorátmadás során

Berlin, július 2. Mint az Interinf bal-fáni légügyi tudósítójától értesül, július 2-án a délelőtti órákban heves lé-

giharcokra került sor magyar terület felett. Egy északamerikai bombázóköteték, amely déli irányból berepült a

dunai térségbe és Budapest ellen éppen az istentisztelet idején hajtott végre terrorátmadást, már berepüléskor beleütközött a német és magyar vadászok kötelékének heves elhárításába.

Budapesttől északra és északnyugatra elkeseredett légi csata fejlődött ki, amelynek során a német és magyar vadászok súlyos harcok után áttörték az ellenséges vadászvédelmet és az

északamerikai harciköteléből számos négymotoros bombázót kilőttek. Meg nem erősített jelentések szerint a légvédelmi tüzérseg hatásos tüze következtében is megsemmisült néhány ellenséges gép. Az ellenséges gépek elrepülése is újabb légi harcok közepette zajlott le, amelyek folyamán az ellenség ismét veszteségeket szenvedett.

(MTI)

Hivatalos jelentés a július 1-én este és július 2-án kora reggel történt berepülésekről

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Július 1-én az éjjeli órákban kevés ellenséges gép, kihasználva a holdfényes, világos éjszakát rendkívüli magasságban repülve, Budapest légterébe észrevétlenül behatolt. Ezt követően további 30 gép repült be a Dunántúl és Nagy-Budapest légterébe.

Saját és szövetséges vadászok, valamint a légvédelmi tüzérseg tüze az el-

lenséges köteléket szétszórták és visszafordulásra kényszerítették.

A berepülés zavarójellegű volt. Július 2-án a kora reggeli órákban az ország déli határán Barcs és Berzencénél néhány ellenséges felderítőgép hatolt be az ország légterébe és Siófok magasságában kelet felé a Dunáig, majd innen a Duna vonalán dél felé haladva, elhagyta az ország légterét.

Romok, torlaszok, bombatölcsérek között a pusztulás nyomában

Vasárnap éjszaka a 28. légiriadója volt Budapestnek. A terrorrepülők elvonultak, néhányórás csend következett, de aztán vasárnap délelőtti lecsaptak a templomba hívó harangzúgásos fővárosra.

Háromnegyed órával a riasztó sziréna felhördülése után bömbölni kezdtek a légvédelmi ágyuk, tüzes csóvák vetődtek az ég kékjére, lángok villantak kis fehér pamacsfelhők közepén. Zúgva, kegyetlen elszántsággal az augolszások repülőgépeinek tömött rajjai lepték el az égboltot. És lehullottak az első bombák. Tompa, mély, irgalmat nem ismerő robbanásuk megrázta az óvóhelyek falát, a villanylámpák sűrűn pislogtak.

Ismeretlen férfi szól hozzám az óvóhely mélyén, kezében kisfia játékszerét szorongatja. Mintha ide menekülne, a gyermek gondtalan játékához, a jóság-

hoz és az ártatlansághoz, míg kint sűrű fekete füstfelhők lepik el az udvarokat. – Minden egyes villanyfényfellobbanás egy-egy bombarobbanást jelent.

Szavaira nincs válasz, a tekintetek a villanykörteket figyelik. És az izzók sűrűn egymásután húzzák össze fényüket, mintha útést kaptak volna láthatatlan kezektől. Aztán megre meg az óvóhely oldala, harminc szem-pár néz össze. A közelben hatalmas detonáció végezte szörnyű munkáját.

Ki kell menni, rohanni kell, meg nézni a kerületet.

Most itt, a nagy park két oldalán, a kerület keleti területén a halál kaszája borzalmas sebeket ütött a házak oldalán.

A mellékutcákon itt is, ott is elzáró torlaszok. Néhány pillanattal előbb még békés, boldog otthon, teri

ott asztal várta az óvóhely ívei alá menekült lakókat, most egyetlen mádpere alatt megszünt minden, ami száz és száz ember jólétét, multját és jövőjét jelentette. Kiegyezett családi tűzhelyek fölött néhány darab megkorrosodott rongy jelzi az életet, a szíven ütött életet.

Emeletmagas lángoszlopok

Sárgainges kis cserkészek másznak rajta a mentőlétrán. Kis kezük csodálatos erőt fejt ki, a nehéz tömlőt magasra emelik és zúg, dörren, suhog, lecsapa a víz a pokol tornácára. Akkor a hőség, hogy a tűzesség aszbeszt-takarók alatt állandóan vívezett lepedők oltalmában végzi emberfeletti munkáját. Csak a kis cserkészek nem érzik a fáradságot.

És a környező utcák tele vannak a kibombázott családok bútoraival és ruhaneműivel. A fehér és piros színűt a tűz emésztő vörösségén. Fehér és piros ágynemű fekszenek a házak tövében, gyermekek játszanak gondtalanul közöttük. Nem tudják, miért nem válaszol anyjuk, miért néz fel a kiegészített ablakokra.

Sínek és drótok

Mintha a föld dühében belemarkolt volna a saját keblébe és kitépte volna ereit, olyanok ezek a sínek. Felnyúlnak, kigyómódra elgörbülnek, belesüllyednek a földbe, folyton mutatnak, jeleznek valamit. A halált? A föld alá menekült életet?... Anglia kultúráját?... Amerika szívét?...

Megadja a választ a torokba tóduló kérdésekre az úttestek felett lógó, leszakadt villanyvezeték. Ahol bomba robbant, ahol családok és életet hosszú éveken és évtizedeken keresztül nehéz munkával megszerzett vagyona pusztult el, ott a villanyvezetékek is megszakadva jelzik a pusztulást. Döbbenetek ezek a vezeték. Lelógnak az úttestre. Mintha egy láthatatlan kéz valamennyire hurkot sodort volna... Az angolszászok ajándéka, égből lehajló akasztófahurkoknak látszanak...

Találta érte a parkot is, ahol a kisemberek vasárnap délutánjaikat töltötték. Ahol délutánként a munkában megfáradtak néhány órát hozzátartozóik körében beszélgettek, ott most a gonosz és galád a pusztulás képe. Felhasított testű fák segélykérően tárják leszakított águkat az érkező elé.

A zöld gyepen, ahol virágok dugták össze színes fejüket, most kráterek tárogatnak, sűrű sárga földtömeg takarja a zöld gyepet.

A milleniumi emlékmű

De halálos sérülést kapott az évezdes multat őrző milleniumi emlékmű királyi galériája is. Három uralkodó éreszobra a földre zuhant, György király Budapestre küldött terrorfiai nem kímélték a királyi kapcsolatot sem. Fájó és döbbenetes a látvány. Arcraborulva fekszenek a Hősök-terén, de mintha ajkukkal az örök magyar földet érintenék. Szemben az egyik múzeum kupolacsarnokát is telitalálat érte. Szerencsére a múzeum értékeit már korábban biztos helyre szállították s így az épületkáron kívül más veszteség nem érte a múzeumot.

Halk szellő sír át a liget fáit felett. Keletről nyugat felé hajolnak a lombok. Virágszemük nem akarja látni azt a pusztulást, amit a liget hosszában övező utca mutat. Itt légiaknak is robbanhattak, mert ház ház mellett vakolatlanul, elnyomorítva, megégett és magábaroskadva jelzi az angol gépek elvonulását.

Ez a légitámadás volt a legrombolóbb mindazok közül, amelyek eddig a magyar fővárost érték. Némely városrészen nincs egyetlen utca sem, amelyet bombák ne találtak volna. Az angolszászok ezúttal kevéssé gyújtóbombát szórtak le. A házakat kivétel nélkül romboló bomba érte. A kirendelt munkások, az önkéntes tűzoltók, a cserkészek és a leventék példás és önfeláldozó munkával elejét vették a tüzek nagyobb pusztításának és az összebombázott házaknál is gyors és erélyes közelbelépésükkel nagy munkát végeztek.

Van olyan utca ebben a kerületben, ahol az 58-as számtól az utolsóig minden ház megsérült. A házorségek és a szomszéd házak lakói azonnal a szerencsétlenül járt családok segítségére siettek. Beomlással fenyegető tetőzetek és mennyezetek alól az utcára dobáltak a kibombázottak legértékesebb tárgyait és biztonságba helyezték azokat.

Közel két és félóraig tartott a főváros bombázása. Mire megszólaltak a veszély elmúltát jelző szirénák. Budapest felett sűrű fekete füstfelhők takarják el a napot. Szerencsére csak anyagi kárról lehet beszámolni, halottja és sérültje alig van a bombázásnak.

Z. Szabó Béla

Menekülés egy beomlott óvóhelyről

Óvóhelyünk a villanegyedben megrendült, szétaradt egy vastag porfelhő kialakulása miatt, elájult két asszony. A ház teletalálatot kapott. Vajon mi történt ott fenn? Törmeléken át, négykézláb vezetett az út és az ér a homlokban, a szív a mellkasban dübörgött: élni! élni!

Talán a tatár és török hordák falugyújtató dantei színjátéka után volt olyan riadt és megfélemlített az emberiség, mint most, amikor sápadtan, kormosan, porosan és füstösen ki-ki előmászott rejtekhelyéből, az óvóhelyek biztos fedezékéből. »Bujt az üldözött...« — mormolja az ember tudat alatt a Kölcsey-sort, de nem kardnyúlt a barlangjába, hanem bomba és iszonyú, sietőrengő lángnyelv.

Köröskörül tüzek lomha hömpölygése, a terrorgépek Kain-füstjének súlyos áradása. A nap felé száll a füst, eltakarja azt és napfogyatkozási homály borul a környékre. Itt egy villa romokban, ott kétségbeesve egy családi ház, amott sztronesolva az úttest, a kátrány és a szurok olyan, mint a fekete átkozott vér. A tűzoltók és katonák, a leventék és rendőrök, a légőrsök és polgári mentőosztagok már a bombák zuhogása közben megkezdték munkájukat.

Időzített bombák a kórházban

Szemben egy kórház. Segesülteket hoznak. Egy anya a triciklin szülte meg gyermekét. Két gyermek beszaladt egy kertbe, egy szakaszvezető hónaalá kapta őket, kifutott velük messze, a „grundra”. Veszélyes terület: időzített bomba, Kettő is!

Egy villanegyed két házsorát, az utca bal- és jobboldalát felszántotta a bomba. Aki tehetne, megindult a legközelebbi segélyhely felé. A kórházból is ki kellett telepíteni a sebesülteket. Ott is időzített bombák rejtőznek, puha homokágyban.

Megindult a sebesültek keserű zarándoklása. Fehérbeburkolt fej, kar, láb, derék. A kórházon átütött a vér. Amerre a futólépésben rohanó, fél-

meztelenre vetkőzött mentők vitték a hordágyra fektetett sérülteket, a piros véraldozat harmatja folyt az utakra.

Hős asszonyok

És sehol semmi sikongás, vagy sírás. Az asszonyok férfiakká lettek lélekben és nekiláttak a nagy mentőmunkának. Hol kezdjék? A varrógép emeljük ki a romok alól, vagy a kenyéret, mely még a bomba előtt is szentség: olyan tiszta, egy szem por sincs rajta. A kislány, aki megrémült és aki már szakszerűen beszél bombaszövegéről, időzített bombáról, kenyéret kér. Apja kiemeli s ebben a pillanatban megélt a szemek könnyekkel. A kenyér... A szent kenyér...

Sívitva száguldanak az autók, vijjogva repülnek a kerékpárok. A szönyegvastagságú ablaküvegszilánkok recsegnek a teherautók dupla abroncsai alatt. Minden sívítás, minden recsenés, minden dörrenés újabb rémület. Időzített bombák robbannak. A tűzsereszek figyelnek, a zaj irányába sietnek. Egymásután teszik ártalmatlanná a nehéz bombákat. Ok a héroszok, a halál legyőzői. Végig simogat rajtuk minden tekintet, mert most meg lehet indulni a ház felé, a szétrombolt otthon felé. Elbúcsúzni tőle.

Emberláncok alakulnak a felbomló zott sínek mentén, kézzel-kézre adogatják a vízzel telt vödöröket. Honnan ez a rengeteg vödör, ez a millió segítő kéz, mely mindenható elnyúl, ahol a vérvöröjtéket kell letörölni, ahol egy halk nyöszörgés felé kell nyúlni a romok alá, ahol vízzel halálra kell pakolni a győzelmeskedő lángokat. Minden épkézláb ember, gyermek és asszony, öreg és fiatal segít és dolgozik. Ime szétfutott a romlás dühödt tébolya, de az ember ember maradt a vártán! Akik sohasem látták egymást, most örök bajtársak lettek a közös szenvedésben.

IV. Béla láthatott ilyen képet. De emlékezzünk eleinkre, Muhi-pusztát is kiheverjük...

Baráth Ferenc

Horvai János műtermének pusztulása

Alig fejeződött be a bombázás, alig hangzott el a veszély megszűntét jelző szirénaszó, megjelent szerkesztőségünkben Horvai János, a hírneves szobrász, akinek Kossuth-szobra, Vörösmarty-szobra és még számos más alkotása hirdeti művészetét fővárosunkban. A művész homlokát, ruháját sűrű por fedte.

Elmondta, hogy a villanegyedben lévő hatalmas műtermét telitalálat érte. A 24 méter hosszú, 10 méter széles, 8 méter magas műterem tele volt készülő szobrokkal, teljesen kész modellekkel, miniatűrökkel, nagy bronz- és márványművekkel. Most minden romokban hever. A művész, aki bronzba öntötte, márványba faragta, gipszbe mintázta álmait, romokban látja élete alkotását. Számos nagyértékű szobor pótolhatatlan festmény és egyéb kultúrérték pusztult el egy pillanat alatt.

Magzatelhajtásért szigorított dologház

A kaposvári ügyészség vádat emelt Tóka Teréz kaposvári háztartásbeli asszony ellen magzatelhajtás büntette címén, Nógrádi Ferencné péksegéd feleségével szemben pedig magzatelhajtás vétségé miatt. A vád szerint Tóka Teréz a hozzáforduló Nógrádi Ferencnéen tiltott műtetet hajtott végre. A kaposvári kir. törvényszék megállapította, hogy Tóka Teréz, aki hasonló bűncselekményekért már több ízben rövidebb-hosszabb időtartamú szabadságvesztésre volt büntetve, üzletszerűleg követte el a magzatelhajtást és így megrögzött bűnözőnek tekintendő. Az elsőfokú bíróság a főtárgyalás terhelei alapján ezt a vádlottat szigorított dologházba utalta, aminek legrövidebb időtartamát három és félévben szabta meg. Nógrádi Ferencnéen a bíróság magzatelhajtás vétségéért egyhónapi fogházra ítélte el.

A pécsi tábla az elsőfokú ítéletet indokainál fogva helybenhagyta és most a kir. Kúria Szolnoky-tanácsa dr. Kéler Béla koronaügyész meghallgatása után jogerőre emelte. (MOT)

A művész pedig, akinek szerterepültek vésői, kalapácsi, akinek szilánkokká zúzódt minden kész és készülő műve, itt áll egy szál ruhában, bombázárosultán.

Szobrászműterem — mint hadicélpont!

Ünnepélyes gyászmise a bombatámadás áldozataiért

A Magyar Kurir jelenti: Hétfőn, július 3-án reggel 8 órakor Witz Béla budapesti érseki helytartó a Szent István bazilikában ünnepélyes gyászmisét mutat be a fővárost ért bombatámadás áldozataiért. Az érseki helytartó ezúton hívja meg az áldozatok hozzátartozóit és a magyarságért imádkozni akaró híveit a szentmisére.

Baldur von Schirach fogadta Tárcaj-Felicides Románt

Bécs, július 2. (Német TI) A Bécsben tartózkodó Tárcaj-Felicides Román osztályfőnököt Baldur von Schirach birodalmi vezető szombat délelőtt a Ballhaus-téren kihallgatáson fogadta. (MTI)

Indiát éhínség fenyegeti

Lisszabon, július 2. (TP) A Reuter-hírgyűjtő jelentése szerint Indiának élemezésére az elkövetkező hónapokban kiemelkedő politikai és nagyipari vezető tényezők véleménye szerint igen rosszak a kilátások. A jelentés azt mondja, hogy az élelmiszerkészlet mindenütt ki nem elégítő, emellett katonai célokra a szűkséglet fokozódott. Ehhez járul, hogy a búzatermesz gyengébbnek ígérkezik és ezért nagyon komor a kép India élemezési helyzetére vonatkozólag. A politikai vezetők nyilatkozataiban a londoni hatóságot teszik felelőssé az esetleg kitörő éhínségért.

Az európai hangverseny.

(Das europäische Konzert.)

Európa alkotóerőkkel telített földrész. Ennek egyik legelevenebb megnyilvánulási formája és kifejező eszköze: AZ EURÓPAI ZENE. A német Európa-adó feladatukul ülték ki, hogy Európa minden népének zenéjét a háború ellenére is ajólják és terjesztik és ezt a kultúrincset az eljövendő nemzedékek számára megörzik. Júniusban megindult egy új adássorozat: »AZ EURÓPAI HANGVERSENY« című. Ennek keretén belül nemcsak Bach, Beethoven, Schubert vagy Wagner művel hangzanak el, hanem más európai zeneszerzők ismert művei is. Hogy ezeknek a műveknek megadhatóság eredeti zenei sajátosságukat és elérjék a zene sajátos kultúrájában gyökerező valódi hatást: — külföldi karmesterek és szólisták közreműködését kérték fel.

Olyan neveket találkozzunk az európai hangversenyen, mint: Furtwängler, Mengelberg, Perle, Haapanen, Maticic, Dohnányi, Georgescu. Minden adás egy-egy ország számára szól. Ezt a hangversenyt minden szerdán este hallhatja 22 óra 50 perctől 23 óra 30-ig (német nyári időszámítás) az Alpisi adón (Alpen-Sender) a 338.6 méteren.